

**Vlaamse Overheid - Departement Cultuur,
Jeugd, Sport en Media**

**Onderzoek met betrekking tot de btw-
problematieken in de beleidsvelden cultuur,
jeugd en sport**

**Rapport sport
28 mei 2009**

Inhoud

1	Doelstelling en methodologie van het onderzoek	2
1.1	Algemene doelstelling van het onderzoek	2
1.2	Methodologie	2
1.2.1	Algemeen	2
1.2.2	Geselecteerde organisaties in de sportsector	3
2	Rapport	5
2.1	Samenstelling rapport	5
2.2	Btw-principes	5
2.2.1	Het begrip “btw-belastingplichtige”	5
2.2.2	Btw is (van oorsprong) een Europese belasting	6
2.3	Samenvattende tabel	7
3	Analyse btw-knelpunten	9
3.1	Btw-statuu	9
3.1.1	Algemeen	9
3.1.2	Niet-commerciële sportclubs	9
3.1.3	Commerciële sportclubs	9
3.2	Btw-vrijstellingen	10
3.2.1	Vrijstelling voor de exploitatie van een sportinrichting	10
3.2.2	Uitbating cafetaria	13
3.2.3	Overige btw-vrijstellingen	15
3.3	Btw-tarieven	16
3.3.1	Niet-commerciële sportclubs	16
3.3.2	Commerciële sportclubs	18
3.4	Btw-formaliteiten	19
3.4.1	Niet-commerciële sportclubs	19
3.4.2	Commerciële sportclubs	19
3.4.3	Conclusie	19
3.5	Informatieverstrekking van de Btw-Administratie	19

1 Doelstelling en methodologie van het onderzoek

1.1 Algemene doelstelling van het onderzoek

Het Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media wenste een onderzoek te laten uitvoeren naar de btw-problematieken in de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport in Vlaanderen. Het doel van dit onderzoek bestaat erin de impact van de btw-regelgeving op de werking van de betrokken sectoren in kaart te brengen.

De Vlaamse overheid wenst een inhoudelijk consistente en beleidsmatige coherente bijdrage te kunnen leveren aan het lopende federale en Europese debat over de btw-kwesties en wil met behulp van dit onderzoek hierover de nodige informatie en inspiratie verzamelen bij de betrokken Vlaamse organisaties binnen de verschillende sectoren.

Het is dus de bedoeling om middels een bevraging van de organisaties binnen de verschillende sectoren een overzicht te krijgen van de al dan niet aanwezige btw-knelpunten.

Deze knelpunten kunnen dan naderhand dienen ter discussie op federaal en Europees niveau.

1.2 Methodologie

1.2.1 Algemeen

KPMG Belastingconsulenten (hierna “KPMG”) werd door de Vlaamse overheid aangesteld om dit onderzoek te voeren.

Met het oog op een systematische inventaris van de aard en omvang van de btw-knelpunten voor de sectoren Cultuur, Jeugd en Sport heeft KPMG de drie verschillende sectoren bevroegd aan de hand van een vragenlijst.

De vragenlijst werd opgesteld aan de hand van vijf btw-knelpunten in de verschillende sectoren. Deze btw-knelpunten werden op voorhand bepaald door KPMG op basis van haar ervaring en kunnen als volgt opgesplitst worden:

1. De bepaling van het **btw-statuu**t: de vraag rijst naar de eventuele onduidelijkheid omtrent het btw-statuu
2. De toepassing van de verschillende **btw-vrijstellingen**: de btw-vrijstellingen voorzien in de Belgische wetgeving zijn immers niet altijd duidelijk omschreven en kunnen bijgevolg vragen doen rijzen in de verschillende sectoren.
3. **Btw-tarificatie**: het hoge standaard btw-tarief (i.e. 21%) dat geldt in België kan leiden tot een belangrijke financiële impact in de verschillende sectoren.
4. **Btw-formaliteiten**: de Belgische btw-wetgeving voorziet dat elke btw-belastingplichtige een aantal btw-formaliteiten (btw-aangifte, btw-boekhouding, enz.) dient te vervullen. De vraag rijst hoe zwaar deze administratieve last weegt op de organisaties in de verschillende sectoren.

5. **Informatieverstrekking van de federale overheid:** de btw-wetgeving kan vele vragen doen rijzen. In welke mate verwacht de betrokken sector dat de federale overheid informatie verleent omtrent de toepassing en impact van de btw-regelgeving?

Het stond de bevraagde organisaties vrij om zelf eventuele extra knelpunten te signaleren.

Voor elke sector werd een aparte vragenlijst opgesteld. Deze vragenlijst werd goedgekeurd door de Vlaamse overheid en vervolgens verstuurd naar een 100-tal relevante organisaties verspreid over de 3 voornoemde sectoren.

Een eerste groep van 28 geselecteerde organisaties (verspreid over de drie verschillende sectoren en bepaald in overleg met de Vlaamse overheid) werd de gelegenheid gegeven deze vragenlijst te beantwoorden aan de hand van een persoonlijk interview met een btw-specialist van KPMG (op de kantoren van de geselecteerde organisaties).

In een tweede fase werden de vragenlijsten verstuurd naar een tweede groep van 61 andere relevante organisaties. De samenstelling van deze groep werd opnieuw bepaald in overleg met de Vlaamse overheid.

Deze aanpak stelde KPMG in de mogelijkheid een duidelijk overzicht te bekomen van de 5 bovenstaande (mogelijke) btw-knelpunten in de verschillende sectoren, alsook een toetsing te doen van de antwoorden bekomen in de interviews met de antwoorden uit de schriftelijke bevraging, alsook na te gaan of er eventueel nog andere knelpunten waren, waar niet onmiddellijk rekening werd mee gehouden.

In dit rapport bespreken we de verschillende knelpunten met, waar mogelijk, een algemene conclusie en mogelijke beleidsaanbevelingen voor de Vlaamse overheid. Deze knelpunten werden bovendien door KPMG op hun correctheid getoetst aan de Europese en federale btw-regelgeving.

De opdracht strekte zich niet uit tot het onderzoeken van de al dan niet correcte toepassing van de btw-wetgeving bij de verschillende organisaties binnen de drie sectoren. Dit onderzoek was met andere woorden geen fraude-onderzoek of onderzoek naar inbreuken tegen de btw-regelgeving. Het onderzoek kan eveneens niet gezien worden als een economische studie naar de impact van de mogelijke wijzigingen van het btw-tarief.

1.2.2 Geselecteerde organisaties in de sportsector

In onderling overleg met de Vlaamse overheid werd voor de sportsector een eerste groep van 8 relevante organisaties geselecteerd (Vlaamse Sportfederatie, Vlaamse Atletiekliga, Vlaamse Tennisvereniging, Vlaamse Vereniging voor Watersport Recrea, BLOSO, Vlaamse Trainersschool, Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, Participatie Maatschappij Vlaanderen, Sportevenementenbureau Golazo en De FitnessOrganisatie). Aan deze eerste groep werd de gelegenheid gegeven deze vragenlijst te beantwoorden aan de hand van een persoonlijk interview met een btw-specialist van KPMG (op de kantoren van bovenstaande organisaties).

Dit persoonlijk interview zorgde ervoor dat de bevindingen van de organisaties uitgebreider en genuanceerder naar voren kwamen. Alle interviews hebben daadwerkelijk plaatsgevonden (met uitzondering van de Participatie Maatschappij Vlaanderen aangezien zij zich niet geschikt vonden de impact van btw-regelgeving op de dagdagelijkse werking van de

sportsector in te schatten). De meeste relevante informatie werd verkregen door deze persoonlijke interviews.

Naar een tweede groep, bestaande uit 24 andere relevante organisaties (GymnastiekFederatie Vlaanderen, Vlaamse Yachting Federatie, Vlaamse Basketballiga, Vlaamse Liga Paardensport, Vlaamse Vereniging voor Golf, Waterski Vlaanderen, Vlaamse Zwemfederatie, Wielerbond Vlaanderen, Sportmuseum Vlaanderen, Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding, Recreatiedomein De Necker, Recreatiedomein Zilvermeer Mol, Fitnesscentrum Passage Fitness, Sport- en fitnesscentrum Sportoase, Sportcentrum Ter Elst, Koninklijke Vlaamse Voetbalbond, VVSG, BOIC, voetbalclubs OHL, OLVAC en Ik Dien, basketclub Antwerp Giants en Profliga), werd eveneens de vragenlijst verstuurd. Met deze tweede groep vond echter geen persoonlijk interview plaats. Er werden tien vragenlijsten door deze tweede groep teruggestuurd. De informatie van de teruggestuurde vragenlijsten waren veelal een bevestiging van de informatie verkregen door de persoonlijke interviews.

De aldus bekomen informatie werd verwerkt in onderhavig rapport aan de hand van de 5 vooropgestelde btw-knelpunten.

Er werden geen bijkomende knelpunten geïdentificeerd.

2 Rapport

2.1 Samenstelling rapport

Onderstaand rapport is als volgt samengesteld:

- Onder punt 2.2 worden een aantal btw-principes relevant voor dit rapport verduidelijkt teneinde een beter inzicht te krijgen in de btw-wetgeving;
- Punt 2.3 bevat een samenvattende tabel van de verschillende btw-knelpunten. In deze samenvattende tabel wordt kort een beschrijving gegeven van de btw-knelpunten, alsook een korte beschrijving van de beleidsaanbevelingen;
- Onder punt 3 wordt dieper ingegaan op de verschillende btw-knelpunten en de beleidsaanbevelingen. Hierin wordt tevens verwezen naar de toepasselijke btw-wetgeving.

2.2 Btw-principes

Vooraleer dieper in te gaan op de verschillende btw-knelpunten, is het belangrijk een paar btw-principes te verduidelijken.

2.2.1 Het begrip “btw-belastingplichtige”

Een btw-belastingplichtige is eenieder die in de uitoefening van een economische activiteit geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend, leveringen van goederen of diensten verricht die in de btw-wetgeving zijn omschreven¹.

De btw-wetgeving voorziet evenwel verschillende categorieën van btw-belastingplichtigen:

- Gewone btw-belastingplichtigen zijn belastingplichtigen die niet vallen onder een bijzondere regeling en die een volledig recht op aftrek van de btw hebben op de aankopen die zij doen. De gewone btw-belastingplichtigen moeten btw aanrekenen op hun activiteiten en dienen een aantal btw-formaliteiten te vervullen (vb. periodieke btw-aangiften indienen).
- Vrijgestelde btw-belastingplichtigen zijn belastingplichtigen die vrijgesteld zijn van btw. Vrijgestelde btw-belastingplichtigen hebben geen recht op aftrek van de btw op de aankopen die zij doen. Vrijgestelde btw-belastingplichtigen worden immers voor btw-doeleinden beschouwd als eindconsument. Hierdoor vormt de btw op hun aangekochte goederen en diensten steeds een kost. Vrijgestelde btw-belastingplichtigen dienen geen btw aan te rekenen op hun activiteiten en dienen ook geen btw-formaliteiten te vervullen (vb. periodieke btw-aangiften indienen).

¹ Artikel 4 W.Btw

- Gemengde btw-belastingplichtigen zijn belastingplichtigen die voor bepaalde activiteiten onder de gewone btw-plicht vallen en voor andere activiteiten onder de vrijstellingsregeling vallen. Speciale regels zijn voor hen van toepassing.

2.2.2 Btw is (van oorsprong) een Europese belasting

Btw is Europees geregeld, voornamelijk in Btw Richtlijn 2006/112 van 28 november 2006. De bepalingen van die Btw- Richtlijn werden door alle lidstaten van de EU geïmplementeerd in hun nationale recht. Alle EU-lidstaten hebben aldus dezelfde basis waarop hun btw-wetboek gebaseerd is.

Om die implementatie enigszins te controleren en de belastingplichtigen en eindconsumenten te beschermen, dient het Europees Hof van Justitie als waakhond, dat in haar rechtspraak nadere interpretatie van de btw-regels verschaft.

In dit onderzoek is het de bedoeling om, rekening houdend met bovenvermelde principes, na te gaan in welke mate tegemoet kan worden gekomen aan de mogelijke verzuchtingen van de betrokken sectoren. Het komt er met name niet enkel op aan om de btw-knelpunten te identificeren, maar ze ook te toetsen aan de Belgische en Europese regels om te zien in welke mate deze knelpunten terecht knelpunten zijn en wat mogelijke beleidsaanbevelingen (binnen het bestaand wettelijke kader) kunnen zijn ter oplossing van de problemen.

2.3 Samenvattende tabel

Btw-knelpunt	Resultaat bevraging sector	Beleidsaanbeveling
1. Btw-statuu	Geen knelpunt, btw-statuu is duidelijk voor de bevraagde organisaties.	/
2. Btw-vrijstellingen	- Knelpunt voor de niet-commerciële sportclubs, gelet op de strikte interpretatie van de btw-vrijstellingen dreigen laatstgenoemde voor bepaalde activiteiten aan btw onderworpen te zijn, met alle gevolgen van dien (aanvraag btw-nummer, btw-aangifte, btw-boekhouding, enz.). - Knelpunt voor niet-commerciële sportclubs voor het uitbaten van een cafetaria.	- De Minister van Sport dient deze problematiek aan te kaarten bij de Minister van Financiën. Een vraag aan het btw-comité kan voor verduidelijking zorgen en de juiste draagwijdte van de Btw-Richtlijn te kennen geven (punt 3.2.1.5) - De Minister van Sport dient deze problematiek aan te kaarten bij de Minister van Financiën (punt 3.2.2.2)
3. Btw-tarief	- Knelpunt voor de niet-commerciële sportclubs die toepassing wensen van het verlaagd tarief voor hun investeringen, om zo meer financiële ademruimte te krijgen voor hun werking. - Knelpunt voor de commerciële sportclubs die een verlaging van het btw-tarief wensen voor al hun diensten aangezien hun consumenten particulieren zijn (i.e. zonder recht op btw-aftrek)	- De Minister van Sport zal deze problematiek dienen aan te kaarten bij de Minister van Financiën. De Minister van Financiën zal immers op de Ecofin-Raad dienen aan te dringen op een verlaging van het btw-tarief.(punt 3.3.1.2). - De Minister van Sport zal deze problematiek dienen aan te kaarten bij de Minister van Financiën. De Minister van Financiën kan hieromtrent een vraag stellen aan het Btw-Comité (punt 3.3.2.2)
4. Btw-formaliteiten	Geen knelpunt. Enkel de commerciële sportclubs hebben hier mee te maken en besteden de btw-formaliteiten grotendeels uit aan	/

	externe consultants.	
5. Informatie van de overheid	Knelpunt voor de bevroagde organisaties. Er is vraag naar actuele updates van de btw-regelgeving voor de sector. De beschikbare bronnen zijn te weinig bekend.	De Vlaamse overheid kan deze boodschap overbrengen aan de Minister van Financiën.

3 Analyse btw-knelpunten

3.1 Btw-statuu

3.1.1 Algemeen

Overeenkomstig artikel 4 van het Belgisch btw-wetboek is een belastingplichtige *“eenieder die in de uitoefening van een economische activiteit geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend, leveringen van goederen of diensten verricht die in het btw-wetboek omschreven zijn, ongeacht op welke plaats de economische activiteit wordt uitgeoefend.”*

Gelet op het ruime toepassingsgebied van deze definitie kwalificeren de bevroagde organisaties allemaal als btw-belastingplichtigen.

Voor de bepaling van het btw-statuu van de verschillende sportorganisaties, dient echter een onderscheid gemaakt te worden tussen de commerciële sportclubs en de niet-commerciële sportclubs.

3.1.2 Niet-commerciële sportclubs

De btw-wetgeving voorziet een aantal btw-vrijstellingen voor niet-commerciële sportclubs. Hierdoor kwalificeren zij als vrijgestelde btw-belastingplichtigen. Bij de bespreking van het knelpunt btw-vrijstellingen zullen we dieper ingaan op die verschillende vrijstellingen.

3.1.3 Commerciële sportclubs

Commerciële sportclubs, zoals bijvoorbeeld professionele sportclubs en fitnesscentra, zijn organisaties die een economische activiteit beoefenen met een winstoogmerk. Voor btw-doeleinden kwalificeren deze organisaties als gewone btw-belastingplichtigen, die bijgevolg geregistreerd zijn voor btw-doeleinden en de nodige btw-formaliteiten dienen na te leven. De vrijstellingen voorzien in artikel 44 van het btw-wetboek zijn niet van toepassing op de professionele sportclubs en zij dienen dus op hun diensten btw aan te rekenen. Het btw-statuu van commerciële sportclubs is bijgevolg duidelijk en de bevroagde organisaties stelden zich hier geen vragen bij.

Het btw-statuu van commerciële sportclubs is op zich geen btw-knelpunt. Zij ervaren evenwel btw-knelpunten met betrekking tot het btw-tarief (zie hierna).

3.2 Btw-vrijstellingen

Voor wat betreft de toepassing van die btw-vrijstellingen voor de organisaties in de sportsector dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen de commerciële en niet-commerciële sportclubs. Het zijn in principe enkel de niet-commerciële sportclubs die vallen onder de btw-vrijstellingen.

3.2.1 Vrijstelling voor de exploitatie van een sportinrichting

Artikel 132, 1, m van de Btw-Richtlijn 2006/112/EG bepaalt dat de Lidstaten een vrijstellingen dienen te verlenen voor: *“sommige diensten welke nauw samenhangen met de beoefening van sport of met lichamelijke opvoeding en welke door instellingen zonder winstoogmerk worden verricht voor personen die aan sport of lichamelijke opvoeding doen”*.

België heeft deze wetsbepaling geïmplementeerd in artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek. Overeenkomstig dit artikel zijn vrijgesteld van btw: *“de diensten verstrekt door exploitanten van sportinrichtingen en inrichtingen voor lichamelijke opvoeding aan personen die er aan lichamelijke ontwikkeling of aan sport doen, wanneer die exploitanten en inrichtingen instellingen zijn die geen winstoogmerk hebben en zij de ontvangsten uit de vrijgestelde werkzaamheden uitsluitend gebruiken tot dekking van de kosten.”*

De diensten inzake sport en lichamelijke opvoeding zijn aldus vrijgesteld van btw onder de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- De diensten moeten betrekking hebben op het beoefenen van de sport zelf en verstrekt worden aan personen die er actief aan sport komen doen;
- De diensten moeten worden verstrekt door een instelling die geen winstoogmerk heeft;
- De ontvangsten die worden verkregen uit deze exploitatie, moeten uitsluitend dienen om de kosten van de diensten te dekken.

Door deze vrijstelling kwalificeren dergelijke organisaties als “vrijgestelde btw-belastingplichtigen”, wat van cruciaal belang is voor het bepalen van het btw-statuuat van sportorganisaties. Immers, vrijgestelde btw-belastingplichtigen hebben geen recht op aftrek van de btw op hun inkomende handelingen. Hierdoor vormt de btw op hun aangekochte goederen en diensten steeds een kost. Vrijgestelde btw-belastingplichtigen dienen geen btw aan te reken op hun activiteiten en dienen ook geen btw-formaliteiten te vervullen (vb. periodieke btw-aangiften indienen).

3.2.1.1 Het begrip “exploitant van sportinrichtingen of inrichtingen voor lichamelijke opvoeding”

Met het begrip “exploitant” bedoelt het btw-wetboek elke vereniging of groepering van natuurlijke personen die aan haar leden de mogelijkheid biedt één of meerdere bepaalde sportdisciplines daadwerkelijk te beoefenen en dit door aan deze personen ook de nodige

uitrusting ter beschikking te stellen, hun opleiding te verstrekken of leiding te geven om deze sportdisciplines te kunnen beoefenen².

Artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek verleent ook vrijstelling aan een wandelclub of wielertoeristenclub om in groepsverband “gebruik te maken” van de openbare weg of om op een gesloten circuit in een openbaar of privé-domein effectief hun sportdiscipline te beoefenen³.

3.2.1.2 Het begrip “beoefenen van de sport”

De diensten die verleend worden door de “exploitant” moeten betrekking hebben op het beoefenen van de sport. Dit houdt in dat de deelnemers er de gekozen sportdiscipline daadwerkelijk en actief beoefenen. Ook het aanleren van één of meerdere sportdisciplines valt onder de noemer van de actieve sportbeoefening.

Wat de andere diensten betreft die door de “exploitanten” worden verleend (vb. uitbating van een cafetaria, exploitatie sauna, enz.) kan geen aanspraak worden gemaakt op de vrijstelling bedoeld in artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek. Die diensten verlenen aan de exploitant de hoedanigheid van btw-belastingplichtige wanneer ze geregeld en tegen betaling worden verricht waardoor ze over deze diensten btw moeten aanrekenen.

3.2.1.3 Terbeschikkingstelling van sportmateriaal

Terbeschikkingstelling van sportmateriaal in de inrichtingen is eveneens vrijgesteld van btw⁴. Een voorbeeld hiervan is een bowlingclub die het gebruik van de bowling toelaat maar tegen betaling de deelnemers verplicht om speciaal schoeisel aan te trekken teneinde de vloer van de bowlingbaan niet te beschadigen. Hetzelfde kan gezegd worden van een vereniging die leden wil leren skiën en die naast een vergoeding voor de skiessen ook een skipak en de nodige skilatten tegen afzonderlijke betaling aanbiedt.

3.2.1.4 Beschrijving knelpunten

Vele sportclubs vallen onder de vrijstelling van artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek. Dit brengt met zich mee dat vele sportclubs zich niet dienen te registreren voor btw-doeleinden.

Deze vrijstelling dekt echter niet alle activiteiten van die sportclubs waardoor zij mogelijks toch verplicht zijn zich te registreren voor btw-doeleinden. Uit het onderzoek zijn voornamelijk volgende knelpunten in dit verband naar boven gekomen bij de sportclubs.

Ter beschikking stellen van ligplaatsen van boten

Uit het onderzoek is gebleken dat er grote ongerustheid bestaat met betrekking tot het ter beschikking stellen van ligplaatsen van boten in een jachthaven, alsmede het bergen tijdens de winter van deze boten. De Btw-Administratie is namelijk van mening dat dergelijke activiteiten niet vallen onder de vrijstelling van artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek. De

² Btw-commentaar 44/563

³ Beslissing nr. ET 29.112, 28 maart 1980

⁴ Btw-commentaar 44/569

Btw-Administratie werd hierin gesteund door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge (vonnis van 26 februari 2007). De Rechtbank oordeelde dat het nationale recht steeds conform de Btw-Richtlijn dient te worden geïnterpreteerd. Volgens de Rechtbank kan de ter beschikking stelling van ligplaatsen voor vaartuigen en de winterberging niet beschouwd worden als diensten die “nauw” samenhangen met de uitoefening van de sport. Voormelde diensten worden immers verstrekt wanneer de sport niet wordt beoefend. Daarenboven kunnen de kwestieuze diensten even goed verschaft worden door een andere instelling dan diegene die de mogelijkheid verstrekt om de watersport te beoefenen. Bijgevolg concludeert de Rechtbank dat de diensten niet in aanmerking komen voor de vrijstelling voorzien in artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek.

De vzw Vlaamse Vereniging voor Watersport heeft beroep aangetekend tegen dit vonnis. De vzw Vlaamse Vereniging voor Watersport is immers van oordeel dat de kwestieuze diensten wel degelijk nauw samenhangen met het beoefenen van de watersport. Deze prestaties zijn zelfs inherent aan het beoefenen van de watersport. Het is immers niet mogelijk dat aan watersport wordt gedaan als er geen ligplaatsen beschikbaar zijn voor een boot in een veilige haven. Dit is voor de watersportbeoefenaar een essentiële voorwaarde om de watersport te kunnen beoefenen.

Bovendien heeft het beoefenen van de zeilsport meerdere aspecten die gebeuren terwijl de boot in de haven aangemeerd ligt (vb. zeilen worden geregeld volgens het weertype, de koers wordt uitgestippeld, een gedeelte van de zeilinstructies, enz.). Een ligplaats is eveneens noodzakelijk voor de veiligheid bij stormweer of ziekte. Dit brengt met zich dat iedere zeiler een ligplaats heeft voor zijn boot. Het beschikken over een ligplaats is met andere woorden onontbeerlijk voor het beoefenen van de zeilsport. De terbeschikkingstelling van ligplaatsen kan aldus aanzien worden als een dienst die nauw samenhangt met het beoefenen van de watersport. Ook de winterberging van de boten (i.e. bescherming tegen de winterstormen) dient als een “corrolarium” van het beoefenen van de watersport beschouwd te worden.

Het Europees Hof van Justitie heeft op 1 december 2005 het begrip “diensten die nauw samenhangen met een vrijgestelde activiteit” omschreven als diensten die onontbeerlijk zijn voor de vrijgestelde hoofdactiviteit⁵. Rekening houdende met bovenstaande is de vzw Vlaamse Vereniging voor Watersport van mening dat de terbeschikkingstelling van ligplaatsen, alsmede de winterberging van boten op basis van artikel 132, 1, m van de Btw-Richtlijn dient vrijgesteld te worden. De Btw-Administratie is evenwel van mening dat dergelijke diensten onderworpen zijn aan btw. De Nederlandse Btw-Administratie is dezelfde mening toegedaan.

Het standpunt van de Btw-Administratie (en de Rechtbank van Eerste Aanleg) brengt met zich mee dat alle watersportverenigingen zich voor btw-doeleinden dienen te registreren. Voornamelijk voor de kleinere (vb. strandclubs en clubs die aan waterplassen kleine bootjes en surfplanken stockeren) is dit blijkbaar een onmogelijke opdracht: zij moeten niet alleen hun prijzen met 21% verhogen, maar er ook een btw-boekhouding op nahouden.

Stallen en verzorgen van paarden

Voor de verschillende maneges en paardenrijtscholen in Vlaanderen geldt een gelijkaardige problematiek als bij de watersportclubs. Ook hier heeft de Btw-Administratie geoordeeld dat deze vrijstelling beperkt blijft tot de diensten die betrekking hebben op de beoefening of het

⁵ H.v.J. 1 december 2005, *Ygeia*, zaken C-394/04 en C-395/04.

leren van de rijnsport zelf. Zij geldt met andere woorden niet voor het stallen en verzorgen van rijpaarden die door de eigenaars aan de exploitant van de instelling voor geregelde bewaking en onderhoud worden toevertrouwd⁶.

De maneges en scholen menen net zoals bij de watersportverenigingen dat, overeenkomstig artikel 132, 1, m van de Btw-Richtlijn, dergelijke diensten vrijgesteld dienen te worden van btw.

3.2.1.5 Beleidsaanbeveling

Uit het onderzoek is gebleken dat de vzw Vlaamse Vereniging voor Watersport een knelpunt ervaart met betrekking tot het btw-statuuut van de vele watersportclubs in Vlaanderen. Het standpunt van de Btw-Administratie (alook het vonnis van 26 februari 2007 van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge) om het stallen van boten te onderwerpen aan btw, zorgt voor grote onrust bij deze sportclubs.

De vzw Vlaamse Vereniging voor Watersport heeft beroep aangetekend tegen het vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge. Rekening houdende met de Europese rechtspraak (i.e. arrest van 1 december 2005, zaak Ygeia) meent zij te kunnen verdedigen dat het huidige standpunt van de Btw-Administratie niet in overeenstemming is met artikel 132, 1, m van de Btw-Richtlijn. De rechter in hoger beroep zal hieromtrent uitspraak doen. De Vlaamse overheid dient aldus deze rechtspraak af te wachten.

Indien dit arrest negatief is voor de vzw Vlaamse Vereniging voor Watersport dient onderzocht te worden in welke mate dit arrest in overeenstemming is met de Btw-Richtlijn. De Vlaamse overheid kan bij de Minister van Financiën aandringen op het stellen van een vraag hieromtrent aan het Btw-Comité.

Het Btw-Comité is een raadgevend comité van de Europese Commissie, dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Lidstaten en van de Commissie. Aan het Btw-Comité kunnen vragen gesteld worden met betrekking tot de toepassing van de communautaire bepalingen inzake btw.

Indien een vraag aan het Btw-Comité wordt gesteld, kan ook de hierboven geschetste problematiek met betrekking tot het stallen en verzorgen van paarden aangekaart worden.

3.2.2 Uitbating cafetaria

3.2.2.1 *Beschrijving knelpunt*

De uitbating van een cafetaria valt in principe niet onder de vrijstelling van artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek. De Btw-Administratie aanvaardt echter dat het verschaffen van spijzen en dranken eveneens vrijgesteld zijn van btw wanneer de volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:

⁶ Beslissing nr. ET 10.191 van 7 september 1972.

- de lokalen waar de spijzen en dranken worden verbruikt zijn alleen toegankelijk voor degenen die in de inrichting aan sport doen of voor hun genodigden. Dit impliceert dat er geen directe toegang bestaat van buiten de sportinrichting naar het cafetarialokaal;
- de exploitant verschaft geen maaltijden, andere dan lichte maaltijden zoals bedoeld in punt 18 van de aanschrijving nr. 10 van 13 april 1994⁷;
- de ontvangsten van de cafetaria veroorzaken geen concurrentievervalsing en blijven dus betrekkelijk gering in vergelijking met de andere ontvangsten. Aan deze voorwaarde is voldaan wanneer de ontvangsten van de cafetaria het bedrag van 5.580 EUR niet overschrijden, of als dit bedrag toch overschreden is, wanneer deze ontvangsten hoogstens 10% van de globale inkomsten van de exploitant bereiken.

Dit standpunt werd bevestigd door de Minister van Financiën in een parlementaire vraag⁸. In de praktijk blijken bovenstaande criteria echter te streng voor de diverse sportclubs in België en aldus in de praktijk niet toepasbaar.

De invulling van het begrip “concurrentievervalsing” (i.e. gering in vergelijking met de andere ontvangsten) zorgt in de praktijk immers voor grote verwarring. De bijkomende criteria hieromtrent (i.e. minder dan 5.580 EUR of minder dan 10% van de globale inkomsten van de exploitant) blijken voor elke sportclub te laag te zijn.

Deze problematiek is voornamelijk een knelpunt bij sportclubs die geen andere belaste activiteiten verrichten. Hierdoor zouden dergelijke sportclubs die een cafetaria uitbaten de hoedanigheid verliezen van een volledige vrijgestelde btw-belastingplichtige. Dergelijke sportclubs dienen een btw-nummer aan te vragen. Daardoor dienen zij btw aan te rekenen op hun spijzen en dranken. Zij dienen eveneens een btw-boekhouding hiervoor bij te houden.

3.2.2.2 **Beleidsaanbeveling**

De meeste sportclubs baten ook een cafetaria uit. Deze ontvangsten zijn een belangrijke bron van inkomsten. Bovendien worden deze inkomsten aangewend door de sportclub zelf (aankoop sportmateriaal, betaling verzekering, energiekosten, enz.).

De vereiste criteria om te kunnen genieten van de btw-vrijstelling blijken niet haalbaar voor de talrijke sportclubs in Vlaanderen. Een aanpassing van de criteria lijkt dan ook noodzakelijk.

In dit verband verwijzen wij naar de criteria die in Nederland worden gehanteerd voor het uitbaten van een belastingvrijgestelde kantine. In Nederland is immers een btw-vrijstelling van toepassing voor sportverenigingen wanneer de totale kantineomzet niet hoger is dan 68.067 EUR per jaar (in België 5.580 EUR per jaar).

⁷ Onder meer: soepen; croques (monsieur, madame, hawaïaanse, ...) en andere toasten van allerlei aard; kroketten (van garnalen, vlees, gevogelte, kaas, ...); pastei van gevogelte, pensen, satés; belegde broodjes (inbegrepen hamburgers, hot-dogs, pittas, ...); deegwaren, (spaghetti, lasagne,...), pizza, quiche en andere hartige taarten; koude salades (van vlees, vis, ...); Engelse schotels; omeletten, roereieren, spiegeleieren en andere bereide eieren; pannekoeken, nagerechten en ijs, wafels, gebak, koeken, croissants, yoghurt en milkshakes.

⁸ Parlementaire vraag nr 1094 van de heer Leterme van 26 augustus 2002

De grens van 5.580 EUR is eenzelfde grens die gehanteerd wordt voor de kleine ondernemingen. Er dient onderzocht te worden in welke mate het bedrag van 5.580 EUR kan verhoogd worden, rekening houdende met de bijzondere regeling die is opgenomen in de Europese Btw-Richtlijn 2006/112/EG (i.e. artikelen 281 tot 292).

De Minister van Sport dient deze problematiek aan te kaarten bij de Minister van Financiën.

3.2.3 Overige btw-vrijstellingen

De niet-commerciële sportclubs organiseren diverse activiteiten die bijkomend zijn aan hun hoofdactiviteit (i.e. exploitatie van een sportinrichting). Hieronder zullen we nader ingaan op deze activiteiten en nagaan of deze occasionele activiteiten het btw-statuuat van die sportclubs wijzigen.

3.2.3.1 Organisatie van geldinzamelacties

Vele niet-commerciële sportclubs zijn vrijgesteld van btw aangezien hun activiteiten kaderen binnen artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek. Voor de financiering van hun activiteiten organiseren de meeste (niet-commerciële) sportclubs ook een aantal geldinzamelacties (vb. taartenverkoop, stickerverkoop, fuiven, etc.). De vraag rijst of dergelijke bijkomende activiteiten hun btw-statuuat (i.e. vrijgestelde btw-belastingplichtigen) doet wijzigen.

Overeenkomstig artikel 44, §2, 12° van het btw-wetboek zijn vrijgesteld van btw: *“de leveringen van goederen en de diensten vrij van de belasting, wanneer ze onder de volgende omstandigheden worden verricht :*

1° de handeling wordt verricht door een instelling waarvan de werkzaamheid krachtens artikel 44, § 2, 1° tot 4°, 7° en 11°, is vrijgesteld;

2° de handeling wordt verricht in samenhang met werkzaamheden die ter verkrijging van financiële steun voor die instelling zijn georganiseerd;

3° deze werkzaamheden moeten uitsluitend ten bate van de betrokken instelling worden georganiseerd.”

Deze btw-vrijstelling is ingegeven uit zorg om de beoogde instellingen in staat te stellen extra financiële steun te verkrijgen uit bepaalde activiteiten die zij noodzakelijkerwijze moeten doen om het hoofd boven water te kunnen houden. De activiteiten ter verkrijging van financiële steun worden aldus aangemerkt als een emanatie van de normale activiteiten van de organisatie die voor deze activiteiten zelf vrijgesteld zijn van btw (i.e. voor sportclubs op basis van artikel 44, §2, 2° van het btw-wetboek).

Deze vrijstelling impliceert dat dergelijke inzamelacties door de sportclubs, ter verkrijging van financiële steun voor haar activiteiten, eveneens zijn vrijgesteld van btw.

Bovenstaande leidt aldus niet tot een btw-knelpunt. We wensen dit echter wel op te nemen in het rapport aangezien deze problematiek tijdens de interviews meermaals is besproken.

3.2.3.2 *Organisatie van sportvakantiekampen*

Tijdens de vakantieperiodes worden door de diverse sportclubs in Vlaanderen vaak sportvakantiekampen georganiseerd. De vraag rijst of deze occasionele activiteiten hun btw-statuuat als vrijgestelde btw-belastingplichtige doet wijzigen.

De Minister van Financiën heeft in een parlementaire vraag bevestigd dat de organisatie van sportvakantiekampen eveneens kan vallen onder het toepassingsgebied van artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek⁹. Het btw-statuuat van dergelijke sportclubs zal aldus niet veranderen.

Bovenstaande leidt aldus niet tot een btw-knelpunt. We wensen dit echter wel op te nemen in het rapport aangezien deze problematiek tijdens de interviews meermaals is besproken.

3.3 **Btw-tarieven**

Het standaard btw-tarief in België bedraagt 21%. Conform de Europese Richtlijn 2006/112/EG past België een verlaagd btw-tarief van 6% toe op bepaalde leveringen van goederen en diensten.

3.3.1 **Niet-commerciële sportclubs**

De meeste niet-commerciële sportclubs in Vlaanderen kwalificeren als vrijgestelde btw-belastingplichtigen waardoor ze geen recht hebben op btw-afrek. Hierdoor vormt de btw op hun aangekochte goederen en diensten een kost. Deze btw-kost laat zich vooral voelen in het domein van de investeringen in roerende maar vooral in onroerende goederen.

3.3.1.1 *Beschrijving knelpunt*

Voor investeringen in sportinfrastructuur is het standaard btw-tarief van 21% van toepassing. Dit brengt met zich mee dat de btw-kost voor sportclubs op infrastructuurwerken 21% bedraagt.

Deze grote kost brengt met zich mee dat vele sportclubs de financiële middelen niet hebben om een beroep te doen op een aannemer om die infrastructuurwerken uit te voeren maar een beroep doen op vrijwilligers. Hierdoor vermindert nogal eens de kwaliteit van de uitgevoerde werken of kunnen sommige werken niet uitgevoerd worden. Bovendien wordt het standaard btw-tarief van 21% eveneens gehanteerd voor de aankoop van materiaal in geval de sportclubs zelf de handen uit de mouwen steken.

De verschillende behandeling, tussen enerzijds het recht op toegang tot sportinrichtingen en anderzijds de investeringen in sportinfrastructuur, leidt tot een inconsistentie in de wetgeving. Nochtans gelden de maatschappelijke argumenten voor het bijzondere btw-regime voor toegang tot sportinrichtingen ook voor de sportinrichting zelf:

- aanzetten tot een gezondere bevolking;
- vergroten van het sociaal netwerk;

⁹ Parlementaire vraag nr. 64 van de heer Damseaux van 2 mei 1979

- bevorderen van de werkgelegenheid;
- inspelen op de maatschappelijke rol van de overheid.

3.3.1.2 **Beleidsaanbeveling**

Een verlaging van het btw-tarief naar 6% kan zorgen voor meer vereiste financiële.

De sportclubs zijn om deze redenen een grote voorstander van de verlaging van het btw-tarief zowel voor de renovatie van de sportinfrastructuur als voor de aankoop en uitvoering van werken aan sportlokalen.

Er dient ook te worden opgemerkt dat in de huidige situatie een belangrijk deel van de Vlaamse subsidies terug naar de federale overheid vloeit (i.e. via de inning van de btw op o.a. investeringen in sportinfrastructuur).

Als voornaamste argumentatie voor deze btw-verlaging kunnen naar voren geschoven worden:

- Een verlaging van het btw-tarief van 21% naar 6% kan een belangrijke financieel hulpmiddel zijn om de renovatie van het sportinfrastructuur te stimuleren;
- Het wetboek voorziet in een aantal belangrijke maatregelen voor het stimuleren van de renovatie van oudere gebouwen, bijvoorbeeld:
 - Particulieren genieten van verscheidene belastingverminderingen in de personenbelasting (vb. energiebesparende maatregelen, inbraakbeveiliging, enz.).
 - Gewone btw-belastingplichtigen (i.e. met recht op aftrek) hebben recht op btw-aftrek op hun investeringen (zie hierboven onder punt 2.1. “btw-statuu”).

De categorie van de vrijgestelde belastingplichtige (i.e. zonder recht op aftrek van btw) kan niet genieten van bovenstaande fiscale stimulansen en wordt aldus fiscaal niet gestimuleerd tot het renoveren van zijn infrastructuur.

- Een verlaging van het btw-tarief kan tevens een stimulans zijn om de sportinfrastructuur (vb. sporthal, kleedkamers, etc.) aan te passen aan de huidige ecologische vereisten (vb. dubbele beglazing, isolatie muren en dak, brandveiligheid, etc.) en gezondheidsvereisten (vb. nieuwe Legionellabesluit van 9 februari 2007). Dit zal eveneens de energiefacturen verminderen.

In bijlage III bij de Europese Btw-Richtlijn nr. 2006/112/EG is bepaald voor welke goederen en diensten de Lidstaten een verlaagd btw-tarief mag toegepast worden¹⁰. De hierboven bedoelde investeringen staan in die bijlage III niet vermeld. Voor de realisatie van een verlaagd btw-tarief is een herziening van deze bijlage bij de Btw-Richtlijn noodzakelijk.

¹⁰ Bijlage III bij de Richtlijn nr. 2006/112/EG van 28 november 2006 van de Raad betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde.

De Minister van Sport zal aldus deze problematiek dienen aan te kaarten bij de Minister van Financiën. De Minister van Financiën zal immers op de Ecofin-Raad dienen aan te dringen op een verlaging van het btw-tarief.

3.3.2 Commerciële sportclubs

De meeste fitnesscentra in Vlaanderen voldoen niet aan de voorwaarden van artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek (i.e. zij hebben immers een winstoogmerk) en kwalificeren bijgevolg als gewone btw-belastingplichtigen. Zij dienen aldus btw aan te rekenen aan hun klanten.

Conform de Europese Btw-Richtlijn 2006/112/EG past België een verlaagd btw-tarief van 6% toe op het recht op toegang tot sportinrichtingen en op het recht om er gebruik van te maken.

3.3.2.1 Beschrijving knelpunt

Een verlaagd btw-tarief voor dergelijke diensten is een goede zaak voor de fitnesscentra aangezien hun klanten in principe particulieren zijn, voor dewelke de btw een kost is (i.e. geen recht op aftrek).

Er is echter een knelpunt voor individuele begeleiding (vb. begeleiden van de lichaamsoefeningen door een monitor bij elke oefenbeurt) of begeleiding in groepsverband (vb. aerobics, spinning, enz.) geldt het standaard btw-tarief van 21%. In een recente parlementaire vraag heeft de Minister van Financiën het standaard btw-tarief op dergelijke diensten nogmaals bevestigd¹¹.

De terbeschikkingstelling van roerende goederen die geen geheel vormen met de eigenlijke inrichting (vb. schoeisel, kledij, etc.) is daarentegen wel uitdrukkelijk uitgesloten van het verlaagd btw-tarief van 6%¹². Deze diensten zijn derhalve onderworpen aan het standaard btw-tarief van 21%.

In de praktijk zorgt het verschil in btw-tarief voor de verschillende diensten van de fitnesscentra ertoe dat fitnesscentra met hun lokale btw-controleur een “gemiddeld btw-tarief” (tussen 6% en 21%) onderhandelen. Voor de bepaling van dit “gemiddeld btw-tarief” verwijst de btw-controleur nogal eens naar folders van het betrokken fitnesscentrum waarbij ze bekwame begeleiding beloven en regelmatige opvolging via fiches en hartslagmeting.

Het “gemiddeld btw-tarief” hangt met andere woorden af van het btw-controlekantoor waaronder men ressorteert.

3.3.2.2 Beleidsaanbeveling

Deze ongelijke behandeling kan enkel via een eenvormig btw-tarief worden vermeden. De sector is aldus voorstander van een toepassing van het verlaagd btw-tarief van 6% voor de individuele begeleiding, groepsbegeleiding en de terbeschikkingstelling van roerende goederen die geen geheel vormen met de eigenlijke inrichting.

¹¹ Parlementaire vraag nr. 11599 van de heer Van den Bergh van 25 maart 2009

¹² Beslissing nr. E.T. 45941 van 24. juli 1984

In de Btw-Richtlijn 2006/112/EG is bepaald dat het recht gebruik te maken van sportaccommodaties een dienst is waarop het verlaagd btw-tarief door de Lidstaten mag worden toegepast. De vraag rijst of de individuele begeleiding, groepsbegeleiding en de terbeschikkingstelling van roerende goederen eveneens hieronder vallen.

De Minister van Sport zal deze problematiek dienen aan te kaarten bij de Minister van Financiën. De Minister van Financiën kan hieromtrent een vraag stellen aan het Btw-Comité.

Het Btw-Comité is een raadgevend comité van de Europese Commissie, dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Lidstaten en van de Commissie. Aan het Btw-Comité kunnen vragen gesteld worden met betrekking tot de toepassing van de communautaire bepalingen inzake btw.

3.4 Btw-formaliteiten

3.4.1 Niet-commerciële sportclubs

De Belgische btw-wetgeving voorziet dat elke btw-belastingplichtige een aantal btw-formaliteiten (btw-aangifte, btw-boekhouding, enz.) dient te vervullen. De meeste sportclubs die door KPMG werden bevraagd, kwalificeren als vrijgestelde btw-belastingplichtigen. Vrijgestelde btw-belastingplichtigen dienen echter deze btw-formaliteiten niet te vervullen. Dit is voor hen dan ook geen knelpunt.

3.4.2 Commerciële sportclubs

De commerciële sportclubs vallen niet onder de vrijstelling bedoeld in artikel 44, §2, 3° van het btw-wetboek en kwalificeren bijgevolg als gewone btw-belastingplichtigen. Zij dienen wel een aantal btw-formaliteiten te vervullen. Uit de verklaringen van deze clubs is gebleken dat deze btw-formaliteiten geen belangrijke impact hebben op de werking van deze sportclubs. De meeste sportclubs doen hiervoor een beroep op externe hulp (vb. boekhouder, accountant of belastingconsulent). De kosten hiervan blijken eerder beperkt waardoor deze kost geen relevante invloed lijkt te hebben op de prijs die de organisatie aan de klanten aanrekent.

3.4.3 Conclusie

Bovenstaande doet ons concluderen dat er geen significante impact van de btw-formaliteiten is op de goede werking van de sportsector. De mogelijke btw-formaliteiten vormen aldus geen knelpunt.

3.5 Informatieverstrekking van de Btw-Administratie

De btw-wetgeving is bijzonder complex. Uit de verklaringen blijkt dat de betrokken organisaties in de sportsector menen geen (voldoende) informatie te ontvangen met betrekking tot de btw-wetgeving. De betrokken organisaties wensen in de toekomst meer informatie te ontvangen van de Btw-Administratie met betrekking tot nieuwe btw-wetgeving voor hun sector (vb. nieuwe circulaire, nieuwe parlementaire vragen, etc.)

Uit de bevraging blijkt ook dat de gratis beschikbare bronnen (vb. fisconet) onvoldoende bekend zijn.

De Vlaamse overheid kan deze boodschap overbrengen aan de Minister van Financiën.